

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkah pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20,—, polletno K 10,—, četrtletno K 5,—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30,—. — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Franciškanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Sever in jug.

Zmaga naših jugoslovanskih bratov so oživile v Poljakih nade na boljšo bodočnost. K novemu letu kliče: Živeli Čehi, začelniki slovanskega gibanja. Naj živi češki narod v lastno slavo in v korist vseh onih Slovanov, ki so si napisali na svojo zastavo geslo: Enakost, — Svoboda, — Bratstvo.

Poljski publicist Anton Iv. Čehom za novo leto.

Anton Ivan je poljski publicist, ki se rad oglašuje v slovanskih, domačih in tujih listih. Njegove besede, ki jih je napisal kot voščilo Čehom za novo leto — niso brez pomena.

Ze v sobotnem članku smo se dotaknili tudi našega severnega vprašanja. Besede dr. Kramarja bodo dobile svoj odmev med Poljaki in Rusi — kajti oboji ga smatrajo za svojega prijatelja. Nekateri sicer mislijo, da je to nemogoče, da mora sovražiti Ruse, kdor ljubi Poljake in narobe — da mora sovražiti Poljake — kdor ljubi Ruse. Mi smo veliko predač, da bi mogli ta bratski spor razumeti v vsej globokosti — zato bi bilo sovražstvo nam težko razumljivo.

Zanimalo pa je vsakogar, kako bodo zmage Srbov in Bolgarov vplivale na Poljake, Srbi in Bolgari so se borili proti tujim sužnostim — in kako bi tak boj ne našel odmeva v narodu, ki je sam imel nekdaj svoje kraljestvo in ga je izgubil! In res je v začetku vojne poljski klub sprejel ono važno resolucijo, da se mora avstrijska politika na Balkanu izpremeniti. Toda kmalu je prišlo drugače. Ko so nastale napete razmere in se počel glas o ruski mobilizaciji, so se pojavile protiruske demonstracije, ki so hotele pokazati, da Rusija ne more biti osvobodjevalka, dokler sama zatira Slovane.

»Slovani, ki drugega Slovana zatira, ni pravi Slovani«, je rekel dr. Kramar na shodu v Sofiji — in to je veljalo vsem, ki nečejo videti suženjstva doma — drugod pa se hočejo bojevati proti nji. Taki »Slovani« so bili ruski nacionalisti, ki so doma delali protipoljsko politiko, po slovanskih kongresih pa so govorili o slovanstvu. Zato je bilo marsikatero važno skupno delo onemogočeno.

Zmaga na jugu so torej oživile v Poljakih nade na boljšo bodočnost. Doslej je bilo v Evropi malo vstaj, da bi jih Poljaki ne bili porabili zase — toda zadnje čase so menda prišli do prepričanja, da jih take vstaje ne bodo rešile.

Kje je torej boljša bodočnost? V protislovanski politiki, ki jo imajo v Avstriji in drugod? Menda tudi ne. Balkancem se je boj posrečil,

ker se je cel narod zavedal suženjstva. Tega pri Poljakih ni. Balkance je vodila skupna slovanska zavest, da so pri tem pozabili na vse nekdanje spore — tega pri Poljakih ni — slovansko misel ubijajo sami in goje stalno sovražstvo do drugih Slovanov. Kje naj bo potem boljša bodočnost?

Problem severa in juga leži pred nami. Kaj skriva tu in tam negotova bodočnost?

Gospoda, kam pa?

Kranjskemu učiteljstvu.

Dovolite, veleugledni gospod urednik, da tudi jaz nekoliko zavpijem v hrup, ki ga je izzval klerikalni Miklavž ravnokar zatonelega leta. Povem naprej, da vseh tistih, ki jim moje mnenje, mnenje človeka, ki je še mlad in malo izkušen, ne bo všeč, da vseh tistih ne bom prosil oprostjenja, zato ne, ker jim vračam milo za drago, kajti tudi oni so mene — razjezili; pripravljen sem pa, se prerekati z njimi toliko časa, da bo ohripel eden ali drugi, in prosim slavno uredništvo, da za slučaj resne zahteve da na razpolago moj popoln naslov.

Dvoje glasov razločujem iz splošnega krika. »Slov. Narod« je priobčil par dopisov, strašno žalostnih, ki vpijejo prav do klerikalnega neba in tam povzročajo upravičen — smehljaj. Kako se ne bi smejal, rimski trinog, ko pa mu tako ugaja, ko mu je muzika vpije nesrečnežev, katere tlači njegova sila? Gospoda, proč z brezplodno solzavostjo, s ki-lavo jokavostjo in s klicanjem po usmiljenju, ki ne ganejo srca iz preprostega vzroka, ker ga — ni! Čemu prositi in plakati, čemu delati veselje Lampetu in kompaniji, da se potem smejejo, češ: »To smo jih zopet enkrat! — Kje je samozavest, zaupanje v samega sebe, v svojo moč; kje je močnatost? Življenje, pravijo, je boj. Kaj mislite, gospoda, da je v boju kaj usmiljenja, kaj milosti? V boju velja edino brezobzirna delavna moč, in kdor bo prosil, namesto da bi se bil, bo čisto gotovo tepen.

V »Dnevnu« sem slišal drugo melodijo, ki me je naravnost prisilila, da napišem to kritiko. Ta glas je čisto nasproten prvemu, naravnost besen, tako razbija, da se bojim, da nam razbije vse, kar imamo še dobrega. Gospoda, kaj pa mislite? Vse samostojno misleče učiteljstvo naj torej položi roke navskriž, naj zapusti svoj res težki, pa vzvišeni poklic in naj gre? Vse šole, cela lepa domovina naj se popolnoma — pusti črnemu orlu in njegovim izrodkom, da je obje in ogloje in jo zapusti, ko bo drugje našel boljši plen? Gospodje, kaj imamo res tako malo ljubezni do domovine, kaj so vse lepe besede samo besede, govorene

po javnih in skritih krajih zato, da je bolj kratek čas in da se naša duša nekoliko pobožka s sentimentalnostjo in ginjenostjo? Ne, gospoda, ostati in stati trdno, toda ne stati s prekrizanimi rokami, ampak — delati!

Zapisal sem to besedo in čutim, da prehajam na kočljivo polje, kočljivo zato, ker nemara ne poznam popolnoma razmer, ki so v našem vilajetu. Kajti kljub temu, da sem z iskrenim veseljem čital, kako je Iv. Cankar razmrcvaril »uvaževanje razmer«, vendar se mi zdi, da ne preveč! In to je napaka, ki jo ima veliko naših ljudi: preveč uvažujejo razmere, uvažujejo včasih celo razmere, ki jih v resnici ni, ampak si jih le domišljajo. Predno povem, kako naj po mojem mnenju učiteljstvo izboljša položaj sebi in domovini, moram nekoliko poseči v zgodovino našega šolstva, pa brez številk in imen; pišem samo toliko, kolikor vidim sam, brez dolgočasnih knjig in suhoparnih aktov.

Učiteljstvu kranjskemu se ni godilo dobro niti pod prejšnjim režimom. Spominjam se, da so bile resolucije, pisalo se je veliko za izboljšanje plač, prosilo in protestiralo se je na vseh koncih in krajih. Toda plača se ni zvišala — zakaj ne? Ravno zato, ker se je vse preveč prosilo in te prošnje so bile naslovljene na čisto napačno stran, na zgornjih desetstih. Učedstvo pa je bilo pozabljeno in je pozabljeno še danes. In učiteljstvo se muči še zmerom za tiste suhe kraljarje, pa ne samo liberalno, ampak tudi klerikalno, s to razliko, da klerikalci dobe tupatam kak groš, ki pa ni vreden, da bi se človek prodal zanj.

Edina pot do boljših časov je po mojem mnenju pot do ljudstva in z ljudstvom. Učitelj mora postati res učitelj povsod in zmerom, organizirati mora tiste, ki so razkropljeni in ne vedo kam. Nočem očitati učiteljem nedelnosti; saj po mnogih krajih vzdržuje učitelj edini kako društvo, ampak koliko je krajev, kjer učitelj ne dela izven šole ničesar, ampak kolne na tihem in samo v ožjem krogu, ohrani svoje prepri-

merami. Kakšne pa so te razmere? Čanje samo zase, iz strahu pred raz-

Imam prijatelja — učitelja, zelo delavnega, agilnega, odločnega fanta, ki mi je o priliki dejal, da ljudstvo ne spoštuje učiteljstva in da ravno zaradi tega ne more doseči uspehov v javnem življenju. Najboljši dokaz proti trditvi, da ljudstvo a priori sovraži, oziroma ne spoštuje učiteljstva, je pa ravno dotičnik sam. S svojo iskrenostjo, s prijudnim, vendar ne preveč intimnim občevanjem si je pridobil zaupanje in spoštovanje tudi pri onih, ki so nasprotni njegovim političnim nazorom. In vendar ne dela! Zakaj ne? Druga »razmra«, strah pred prižnico in izpovednico!

Da ni mogoče, pravijo, kaj doseči, ker duhovnik straši na prižnici, in v izpovednici. Toda koliko je ljudi, priprostitih kmetov, ki sicer hodijo poslušat pridige in k izpovedi, pa so vendar drugega političnega mišljenja. Pa kaj se godi? To-le mu je povedal kmet: »Moj sosed je imel ob volitvah glasovnico pripravljeno, da voli z nami. Pa pride župnik, ga sune s komolcem in — adijo! Potem sem ga prijel zaradi tega, pa je dejal: I dajno, ko pa ni nikjer nikogar!«

In podobnih fingiranih razmer je več. Ni mogoče, da bi našel vse, treba bi bilo posebno izdajo. Samo še ene stvari se dotaknem. Strah pred deželnimi gospodari! Moj Bog, gospodje, zdaj ne dobite ničesar, ko molčite, in potem se Vam tudi ne bo godilo slabše, če začnete podirati Sušteršič-Krekov stolp; nasprotno, pomagali boste sami sebi ali vsaj svojim naslednikom in pa — domovini. Razumem in opravičujem provizoričnega učitelja, če miruje, kajti pri današnjih razmerah je mogoče, da ga samolastna gospoda v Ljubljani spodi iz službe; nikakor pa ne morem opravičiti, če se stalno nameščen učitelj ne gane samo iz strahu, da ga premestijo »iz službenih ozirov« v kakšen kraj, ki je bolj oddaljen od železnice in nima doma mesnice. Nekoliko se je treba vendar žrtvovati, sicer ne bo nikoli boljša. — Kaj pa imajo od svoje neznačajnosti oni, ki so se prodali? Sakramensko malo! Nekoliko boljše službeno mesto

in pa včasih par grošev napitnine! Naravnost neverjetno, da se prodajajo za take malenkosti!

Ore torej pravzaprav samo za zvišanje plače. Tega pa ne bo, dokler boste samo prosili. Možato, ponosno, toda iskreno se obinite na ljudstvo! Saj ni treba, da bi hoteli izpreobračati ljudi proti cerkvi in njenim obremom in s tem prišli navskriž s tisto državno naredbo, ki določa šoli versko-nravnih duh! Saj je treba ljudstvu samo odpirati oči, videlo bo potem že samo! To odpiranje pa se ne sme vršiti z zabavljanjem, ampak s čisto samo golo izobrazbo. Predno poderemo, kar je sezidal ljudstvu v škodo nasprotnik, moramo postaviti temelj, na katerem bo potem stala naša stavba, stavba samostojnosti in svobode.

Končam! Sam kratko rekapituliram: Ne plakati in prositi, pa tudi ne pobegniti iz same jeze za tistih par grošev, ampak delati, predavati, izobražati in — organizirati! Kako! O tem morda o priliki.

Nadimir.

Raznoterosti z bojišča.

STRAŠNI PRIZORI IZ BITKE PRED BITOLJEM.

O krvavi petdnevni bitki pri Bitolju, kjer so Srbi popolnoma potolkli urško armado, poročala neki poročnik sledeče zanimive podrobnosti: Najtežjo vlogo v bitki pri Bitolju je imel sedemnajsti pešpolk. Ko je srečno izvršil nekaj zelo težkih ukazov, je dobil najtežjo nalogo: imel je namreč prebresti Črno Reko, katero so branile silne turške baterije. Situacija je bila silno nevarna, a mi smom orali prebresti reko, ako smo hoteli stopiti v odločilno akcijo.

Turki so nam brez skrbi pustili vse ozemlje do reke, zato pa so trdno sklenili, da nas pod nobenim pogojem ne puste čez reko, če jih stane tudi več tisoč žrtev. V to svrhu so se na drugi strani reke strašno utaborili. Topovi so bili namerjeni naravnost na naše čete, ki niso imele

Mestna hranilnica ljubljanska

v Prešernovi ulici števec 3

je od 1. januarja 1913

zvišala obrestno mero za vse — stare in nove — hranilne vloge na

4½% od sto.

Redni davek od obresti plačuje sama.

LISTEK

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

(Dalje.)

»Tja, kjer smo bili včeraj in predvčerajšnjim...«
D'Esé in La Šatenjré sta se spogledala smehljaje.

Nato je vsa trojica odšla iz Luvra skozi skrita vrata, ki jih je odklepal samo kraljev ključ, ter se napotila takoj proti cerkvi Sv. Evstahija.

Kralj je porabil dobre pol ure, da je prehodil pot od Luvra do Svetega Evstahija, dasi je pomenila navadno komaj pet minut.

Bil je globoko zamišljen. In vse njegovo premišljanje se je izlilo v besede:

»Bogme, gospodje — nisem še naletel na knežjo ali vojvodinjo, ki bi se mi bila ustavljala tako kakor ta vlačuga!«

»To je samo zato, ker ne ve, s kom ima opraviti, sir!«

»In moja volja je, da ne izve nikoli.«

»To se razume, sir... a zdaj smo tu!«

Kralj je dvignil glavo in se zagledal pred zaklenjenimi vrati. Izpreletelo ga je od nog do glave.

»Pri Bogorodici,« se je izkusil

nasmehnuti, »tresem se kakor pred svojim prvim sestankom!«

In potrkal je na vrata z lastno pestjo.

Vrata so se odprla nemudoma. Zaslišal se je grohot in petje pijancev...

Kralj je pri Gobayki!

»Le noter, le noter, mladi gospodje!« je povabil ženski glas.

Slišoč besedo »mladi,« se je Franc I. vzravnal in si smehljaje zavilal brke.

»Spravite nas v kak kotiček, kjer homo nemoten,« je dejal.

Babnica je odprla neka vrata; moške so stopili v precej tesno, a skoraj razkošno opremljeno sobico.

»To je soba za kneze!« je rekla babnica s silno vstrežljivim obrazom.

»Oho!« je vzkliknil Franc I., »potem je pa preveč lepa za nas, uboge plemiče z dežele!«

»Eh, vstopite kljub temu!«

»Dobro. Prinesli nam vina...«

»In pošli gracije, da nam ga bodo nalivali!« je dodal La Šatenjré. Posedli so v široke in nizke naslanjače, katerih les je bil obložen z mehkiimi baršunastimi blazinami.

»Smrt božja, res mi utriple srce!« je rekel Franc.

»Torej je prava pravcata ljubezen, sir?« je dejal D'Esé.

»Pred vsem, dragi moj, ne pozabite, da je ta beseda na tem kraju odveč, ker sem ubog plemič z dežele; in naposled, zakaj ne bi bila

ljubezen? Ta gibčni vrat, te snežne grudi in te čudovite zaokrožene, božanske roke... zakaj me vse te prelestne reči ne bi navdajale z ljubeznijo? Eh, gospodje, kaj pa je ljubezen drugega kakor večno obnavljanje poželjenja? In jaz si želim te ženske, jaz jo... toda — evo je!«

Res so stopile v tem trenutku tri ženske v »sobo za kneze.«

Prvi je bilo ime Mesanza, drugi Foveta.

Njiju imeni sta se slišali kakor imeni dveh drobnih ptičic, in ne po krivici — tako lahki sta se zdeli očem, tako ljubki in nežni.

V njiju oblekah ni bilo nič vzdržljivosti, ki draži vesele moške. Rahli svinliti odeli, ki sta ju imeli na sebi, sta bili zapeti samo z eno samo zapunko. In komaj sta sedli Šatenjré in Eséju na kolena, že sta bili na pol nagi. Zavzelen je njiju prijudni smeh, ko sta nalivali plemičema belo vino v kositrna kozarca.

Mesanza in Foveta se nista bili zmotili, ko sta šli naravnost k Eséju in Šatenjréju ter pustili svojo tovariško, da se je pridružila tretjemu plemiču.

Da končamo ta prizor, ki ga itak ne bi smeli opisati dovolj podrobno in ki smo ga omenili samo, da izpolnimo svojo pripovedniško dolžnost, dodajmo le, da sta pet minut kasneje ti dve nori bitji izginili s svojima tovarišema.

Morda sta ravna la plemiča spoznavno, hoteča, da bi bil kralj koli-

kor mogoče prost...

Tretja mlada ženska je bila sedla kralju Francu nasproti.

Na obrazu je imela nekakšno črno krinko.

Toda ta črna krinka je samo podčrtavala blek njenih ustnic in snežno belino njenih razgaljenih prsi.

Prečudni, naravno valoviti plavi lasje so ji padali na gola ramena in tvorili plašč, ki bi ga ji bila zavdala sama Diana Potješka, dasi je slovela po svojih krasnih laseh.

Rekli smo, da je sedla ženska Francu I. nasproti, ne pa poleg njega.

Kralj je bil vstal in jo pozdravil s tisto visokomerno prijudnostjo, ki ga nikdar ni zapustila v navzočnosti ženske, prijel neznanko za drobno roko in ji goreče poljubil nežno zapestje.

Nato je sedel nazaj, dvignil kositrni vrč z belim vinom, ki mu ga je bila prinesla, ter nalil lastnoročno dve čaši.

»Te prekrasne ročice niso ustvarjene za postrežbo,« je dejal.

»Ah, gospod, vi govorite z mano kakor s kako vojvodinjo, čeprav sem le ponižna meščanka!«

»Meščanka!« je vzkliknil kralj.

»Kaj ne, to je še zmerom preveč?« Reči hočem torej: ponižna vlačuga...«

»Ne, ne dete krasno! Vi niste vlačuga. Vaše vedenje, ves način, kako se izražate, sladki zvok vašega glasu, ki ga izkušate zaman uta-

jiti, kakor ste si tudi lice zakrili s krinko — vse to mi dokazuje, da ste boljša ženska...«

»Morebiti!« je rekla ženska resnobno.

»Ali vas res ne morem preprostiti, da snamete to krinko? Mari mi ne privoščite srečo, da vidim vaš obraz...«

»Ne, gospod. Storila sem obljubo, da ostanem maskirana...«

»Vedno?«

»Ne, o ne! To bi bilo preveč kruto!« se je zasmejala ženska.

»Da! Preveč kruto za vse tiste, ki jih prikrašujete za toli krasen pogled...«

»Res je, da sem lepa,« je rekla mirno čudna vlačuga. »Toda pomirite se, gospod, moja zaobljuba poteče prav kmalu — v par urah.«

»V par urah!« Ah, da sem kralj — dal bi krono, samo da bi bil tisti, ki vam odveže trakove in jo sname z vašega obraza.

Vlačuga se je hrupno zasmejala.

»Smejete se, hudobnica?« je rekel kralj.

»Smejem se, ker sem že tolikokrat slišala take besede! Čudno je, gospod, da rabijo vsi moški skoraj iste besede, kadar nas hočejo zape-ljati...«

»Ali niste ljubili nikogar, izmed vseh tistih, ki so vam razodevali svojo ljubezen?«

»Ljubila sem enega,« je odgovorila vlačuga, zresnivša se, »a samo enega...«

nobenega zavetišča. Bili smo tako rekoč poginani v gotovo smrt.

A vendar smo morali naprej. V neposredni bližini našega polka sem zapazil še neki dosti sigurnost, preko katerega bi bil olajšan prehod na drugo stran, da torej ne bi bilo treba vodo bresti. Toda nasproti temu mostu so postavili Turki močne mitralješke oddelke, ki so sipali peklenški ogenj na most. Dohod k temu mostu je bil torej nemogoč.

Ali taka situacija pred mostom ni dolgo trajala. Artilerijski ogenj z naše strani je kmalu prisilil sovražnika, da je v vseh straneh območju. Odložili smo se za prehod čez most. Bilo je odrejeno, da odide eden podoficir s par vojaki do mosta, da pregleda, če je prehod siguren.

In neposredne bližine sem opazoval gibanje te rekognosicijske čete. Brzo in oprežno se je približala mostu in ravno tako naglo se je vrnila, a zmanjšana. Ko so vojaki s podoficirjem na čelu pristopili k mostu, je Turci otvorili silen ogenj z mitraljezi; pokali so tudi šrapneli... Mislim, da smo tedaj zgubili par vojakov.

Takoj po tem nevspehu so naši vojaki zahtevali, da se mora na mestu izvršiti — juris. To se je tudi zgodilo.

Potegnil sem sabljo iz nožnice in šel naprej. Za menoj in pred menoj so šli vojaki. V trenutku sem bil do pasu v vodi. Poskusil sem s sabljo globino, katero sem imel prebršiti, a sablja ni zadela na dno. Videl sem, da je na tem mestu prehod čez reko nemogoč in zato sem se vrnil in ukazal nekemu vojaku, naj stoji na tem mestu in pazi, da kdo sem ne zaide, kjer bi ga zadela gotova smrt. Krenil sem malo na desno, kjer so že gazili po vodi naši Valjevci. Sovražnik je srdito našel nas. A naši vojaki so šli sigurno naprej.

Odigravali so se najstrašnejši prizori. Videl sem take situacije, kakršnih nisem nikdar pričakoval. Nekoga vojaka je zadela krogla ravno v trenutku, ko je bil sredi vode. Zadel je bil desno roko in sicer tako da je bil brez moči. Voda mu je segala do pazduhe... Pred njim je šel vojak, kateremu je segala voda do ust.

Svest si svoje smrti, je ranjenec zagrabil svojega tovariša, ki je že bruhal vodo iz ust, za grlo, a ta ga je z vso silo pahnil od sebe. Ranjenik se je stresel po celnem životu in izginil v globočini. Le njegova kapa je še plavala po vodi. Ranjenec tovariš si je komaj rešil življenje.

V vodi se je zgodilo več nesreč. Videl sem trojico, ki je bila zadeta od sovražnikovih krogelj in našla smrt v valovih. Nihče jim ni priskočil na pomoč, ker je vsakdo gledal, da sebi reši življenje.

Več vojakom se je posrečilo, da so ranjenci prebredli reko. Mnogo jih je bilo ranjenih že takoj ko so stopili v vodo, a se niso hoteli vrniti nazaj. Tedaj sem videl, da je naš vojak vreden več kot zlato.

Nekemu vojaku, ki je bil pri prvem koraku v reko težko ranjen v desno roko, sem ukazal, naj se vrne. Iznenadeni boste, ko vam povem, kaj mi je vojak odgovoril. Držeč se za bolno roko in gaze vodo naprej, me je osorno in kratko zavrnil:

»Jaz grem naprej, tudi v Bitolju imajo bolnišnice. Srbski vojak se ne umika. Bodo že moji tovariši zavzeli Bitolj.«

Pustil sem ga naprej. Gledal sem za njim in videl, da se je na drugi strani reke zgrudil nezavesten na tla.

Priskočil sem mu takoj na pomoč. Bil je rešen.

Komaj smo prišli na drugo stran reke, že so naši vojaki z bajoneti naskočili turško artilerijo in pogladi sovražnika v divji beg. Večina turških topničarjev je bila zabodena v prsa, le malo se jih je rešilo. Usoda Bitolja je bila zapečatena.

OSEM SINOV NA BOJIŠČU.

Živko Zdravkovič, delavec v Malem Lugu, 70letni starček, je postal na bojišče vseh svojih 8 sinov. Najmlajši Vladimir je bil star komaj 17 let in je odšel na bojišče kot prostovoljec. V domači hiši je ostal samo še osiveli oče z ženo. Nobena solza mu ni porosila oko, ko so ga sinovi zapustili. Res junaški oče!

GODBA V VÖJNI.

»Samouprava« prinaša sledečo epizodo: Godbam hrabrih srbskih polkov je treba izreči javno zahvalo. Znano je, da je v nekem boju kapelnik dotičnega polka povedel bataljon v boj na juriš, potem ko so poprej popadali vsi oficirji; v drugem slučaju sta poginili na bojišču dve tretjini muzikantov neke kapele, ostala tretjina je zaprosila sanitejce, naj odnesejo njih tovariše iz bojne linije, sama pa je zasvirala na juriš in hrabrila naprej vojake. Neki muzikant je svojo trobento razbil na turški glavi, drugi je zlomil klarinet, ko je tolkel po debeli anatolski glavi. In takih primerov je na kupe. Vojška kapele v Bitolju je svirala neprestano cel dan, stoječ do pasa v vodi. V belgrajski vojaški bolnišnici je cela vrsta tretjini in obolelih muzikantov, med njimi tudi kapelnik Burza, znani kompozist.

USODEPOLNE ŠTEVILKE.

Zanimivo je, da je številka 13 za Turke jako nesrečna. Carigrad je padel v turške roke leta 1453 (1 + 4 + 5 + 3), kar znaša 13. Ako moremo verovati številkam, tedaj je Carigradu usojeno, da pade letos, ker znaša svota števil (1 + 9 + 1 + 2) = 13.

Iz zelene jame.

Centeni gospod urednik! Vam se bode gotovo čudno zdelo, ako vam poročam, da smo v Zelenu jami, in to celo sedaj, ko je šele nastopilo novo leto. Ako bi vam poročal to vsaj spomladi, bi bilo to vse drugače in bolj verjetno. Pa nikar ne verjemite, da smo tudi po letu v Zelenu jami — ne, ampak v pusti puščavi, ko ne vidiš nobenega drevesa skoraj v celotnem okraju. Človek si misli, ako pride v Zelenu jama, da je prišel v kako Saharo, kjer živijo samo še kakšne kamele in Arabci, katerih šege se ravnavajo po mohamedanskem kopitu. Na čelu vsega tega divjaštva bi pa vladal kakšen paša iz zahodnje Afrike. Tu pa ni tako. Ko se je začela razvijati Zelena jama, so posestniki takoj začeli delati na to, da bi se ob cestah nasadila drevesa in s tem olepšala ta nova vas. Začelo se je zidati pred kakimi 12tinit leti in to brez načrta. Vsak je postavil svojo hišo tako, kakor je sam hotel. Tu so bila le nekatera poljska pota in ob meji juž. železnice, kjer je danes največji promet, še takega pota ni bilo. Počasi pa se je tudi tukaj razširil pot na račun južne železnice in vsaki, ki je postavil ob meji južne železnice stavbe, je mogel podpisati »reverz«, da v slučaju požara od strani železnice ne sme ničesar zahtevati. Železnica je tudi zahtevala, da mora tudi po določilih kranjskega stavbnega reda

vsak svojo stavbo postaviti najmanj 2 m od meje. Tako je stavljal vsak po svoje in danes izgledajo te hiše ob teh potih tako kakor cerkvene orglje. Najlepše stojijo hiše tam, kjer je bila pot ravna.

Občina ni zahtevala nobenih širših cest, ker ni imela nobenega načrta; šele v poznejšem času, ko so videli, da postaja ta naselbina zmirom večja, so si napravili načrt in tako ustvarili stavbne črte. Posestniki niso bili pri sodelavi tega načrta navzoči, ampak se je napravil kar tja v en dan iz neke stare mape. V teku časa so se premaknile tudi mejne črte in danes, ko bi se merilo po tej novi mapi, bi jim hodilo pač veliko navskriž. Da bi pa ta naša Zelena jama izgledala malo lepše, so začeli moščanski občinski moške na drug način delovati. Mislijo, da bodo prav kmalu z regulacijo cest gotovi in začeli so posestnikom pošiljati ukore, da morajo tam, kjer so ceste bolj ozke, odstraniti in razširiti ceste na svoj račun. Taka regulacija bi bila seveda poceni, ampak posrečila se seveda ne bo, ker posestniki, ki so plačali svet, hočejo tega tudi obdržati. Občinski odbor bode menda tudi toliko pameten, da se ne bode pustil blamirati od kakšnega Mauseja. Ta se zelo hvali, da ga morajo vsi občinski odborniki ubogati, ker je on najboljši »kšeit« izmed vseh drugih odbornikov.

Nikoli ni sreče brez nesreče. Ko smo naši volili občinske moške, si ni nihče mislil, da bo eden izmed teh mož izučen tudi v inženirski praksi in da bode ta posel opravljal brezplačno v korist občine. Takšen inženir je Ivan Mause. Njegova dolžnost in bistroumnost ga je pripeljala do tega, da je šel brskati po prašnih občinskih predalih. Nataknil si je velike nabočnice in našel med drugim papirjem tudi neki papir. Kdor zna čitati, mu pravi načrt. Mause pa je seveda temu dal imenitno ime »mapa«. Ko je skozi svoje velike nabočnice pogledal v to »mapo«, je videl na njej rdečo in črno barvo. »Rdeča barva, si je mislil modri Mause, »to so socialdemokrati, črna barva smo pa mi.« Ko je odpiral svojo modrost, je našel, da je tukaj v Zelenu jami dosti občinskega sveta, katerega še noben vrag ni našel. Da bi se pa njegovi možgani prehitro ne skisali, je začel klicati župana Oražna na pomoč. »Tam v Zelenu jami«, je poučeval Mause župana, »tam je občinski svet. Joža, le poglej »mapo«! Na tem svetu stojijo drevesa, ki jih je vsadil neki prefrigan liberalček, ki naju melje po časopisih. Temu morava za staro leto poslati zasluženo plačilo. Danes sem cel dan ves iz sebe! Ta kujon je razkril moje lastnosti. Socialni demokratje že tako vedo, da sem jih »fejst« potegnil; naprednjaki me ne marajo; če pa naši to zvedo, potem pa ne bodo imeli nobenega rešpektja pred menoj. Zdaj se mi vendar še Orehek in Karpe odkrije-ta, kadar in srečam; če bodeta pa brala »Dan«, me še ta dva ne bosta pogledala več.«

Med tem časom je napisal Oražen ukaz, da mora dotični liberalček posekati drevesa, ki rastejo na oblovcu po tej cesti. Lovrenc ji je kuliko preozka cesta, da se ljudje ne morejo ogibati teh dreves. Posebno pa ne njegov sosed, ki kaj rad obrača plašč po vetru in ki je tako debel, da ga je skoraj vsa cesta polna. Na Silvestrov dan ob 8. uri svečer pride stražnik in prinese v zaprti kuverti pismo, da morajo biti drevesa odstranjena, ker je pot preozka in to takoj na Novega leta dan. Drugače bode ta vragji liberalček odgo-

voren za vsako nesrečo. Ko je drugi dan gledal ta liberalček skozi okno, je videl, da je koračil na Novega leta dan Lovrenc Stojan s vojo boljše polovico po tej cesti. Lovrenc ji je kupil namreč od samega veselja, da je bil izvoljen za odbornika, zelo veliki klobuk. Zato se je bal, da bi njegova bolj polovica ne obvisela s klobukom na kaki veji teh dreves, tudi čisto so mu lepo posuli, da se ne bi njegova izvoljena spodtaknila. Ona namreč ni vajena slabini in ozki cesti, ker je doma tam izpod Krinca. Tudi za Mauseja je cesta zelo ozka; zakaj kadar je veter, se opleta njegove hlače za drevesa ob cestah in kličejo: Mause! Mause! kje si?»

Dnevni pregled.

Razpisana srednješolska mesta.

V zadnjem času so bili izdani do 24. decembra l. l. naslednji razpisi: Verouk: Duchov (r. 25. I. 13). — Klasična filologija: Zatec (g. L. G. r. d. 12. I. 13). Tešinj (g. L. G. r. d. 13). Rumburg (g. L. G. r. d. 25. I. 13). — Moderna filologija: Dunaj VI. (r. 2. mestu za D. Fr., 30. XII). Gradec (f. r., Fr. D., 31. I. 13). Duchov (r. g., Fr. D., 25. I. 13). — Matematič. skupina: Kraljevi Vinograd (g. nem., M. Ntl., 25. I. 13). Smihov (nem. r. g. M. Ntl., 25. I. 13). Asch (g. M. Ntl., 28. I. 13). — Prirodopisna skupina: Litomerice (r., Ng. M. Ntl., 31. I. 13). — Telovadba: Gorica (g. 30. I. 13). — Risanje: Inomost (g. 31. XII. 13). Trident (31. XII. 13). Most (r. g., 28. I. 13). — Kratice in znaki kakor navadno.

Smesni »Grazer Tagblatt« odonosno tisti kranjski Nemci, ki vanj pišejo. — Nedeljski »Tagblatt« piše, slovenski abiturijenti srednjih šol da tisti Slovenci, ki mislijo, da naj znajo tudi nemški, priznavajo nezrelost svojega materinega jezika. Ali so po tej »logiki« nemški kurzovci, ki se uče slovenščine in češčine, nemški renegati ter morda priznavajo nezrelost nemščine za znanstveno in uradno delo? Kdaj bo kranjske, štajerske in koroške Nemce srečala pamet logike? Bog se jih usmili!

— Razpis učiteljskih služb v ljubljanski okolici. V šolskem okraju ljubljanske okolice se razpisujejo naslednja učna mesta z zakonitimi prejemki v stalno nameščenje: Pet učnih mest za moške učne moči na osemrazredni deški ljudski šoli v Sp. Šiški. — Dve učni mesti za ženske učne moči na osemrazredni dekliški ljudski šoli v Sp. Šiški. — Pet učnih mest na šestrazredni ljudski šoli na Viču in sicer štiri učna mesta v prvi vrsti za moške prosilce. — Eno učno mesto na petrazredni ljudski šoli v Brezovici z omejitvijo na moške prosilce. — Eno učno mesto na štiri-razredni ljudski šoli na Dobrovi. — Po eno učno mesto na trirazredni ljudski šoli v Horjulu in Zalogu. — Nadučiteljska služba na dvorazredni ljudski šoli v St. Jurju. — Učno in voditeljsko mesto na enorazredni ljudski šoli z začasnim 2. razredom v Škocijanu. — Po eno učno in voditeljsko mesto na enorazrednih ljudskih šolah v Rakitni, Zapotoku in Zelimlju. — Pravilno opremljene prošnje za eno teh učnih mest je za vsako posebej predpisanim službenim potom semkaj vlagati do 31. januarja 1913. V kranjski javni ljudskošolski službi še ne stalno nameščeni prosilci morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da so fizično popolnoma sposobni za šolsko službo.

— Spletke proti posl. Grafenauerju. Govori se, da vodstvo koroških Slovencev ne misli več kandidirati poslance Grafenauerja, temuč je za naslednika določil dr. Rožič. Grafenauer ne kaže dovolj ponižnosti napram dr. Brejcu. Tako se igrajo za edini mandat koroških Slovencev.

— Slovenski denar za »Schulvereine«. Borovelski občinski zastop in krajni šolski svet sta sklenila, da pristopita kot ustanovnika k nemškemu »Schulvereinu«. V obeh korporacijah je tudi denar slovenskih davkoplačevalcev. Slovenske občine in krajni šolski sveti naj odgovore s pristopom k družbi sv. Cirila in Metoda.

— Hud poper za dr. Brejca. Vedja koroških Slovencev in prvo-boritelj za slovenske jezikovne pravice je peljal nedavno k novemu deželnemu predsedniku klerikalno deputacijo iz Borovelj zaradi imenovanja novega župnika. Deputacija je izročila deželnemu predsedniku tudi neko spomenico, seveda nemško. Deželni predsednik se je začudil ter rekel deputaciji, da bi mu bila lahko napravila slovensko spomenico, ker je služboval med Čehi, zato tudi naš jezik precej razume. In blamirani klerikalci so ta dolgi nos povsod kazali in opisovali. Kdor zaničuje se sam, je sposoben za vodstvo koroških Slovencev.

Ta ljubosumnost! Na policijski urad v Opavi je prišla te dni delavka Marija Olačkova, vsa krvava, in je ovadila svojega ljubimca, češ da jo je ta večkrat zabodel z nožem. Čez nekaj časa nato je prihitel na stražnico tudi ljubimec Dolačkove, ki je izpovedal, da je hotel umoriti svojo ljubinko, ker mu je postala nezvesta. Ranjeno Dolačkovo so prepeljali v bolnišnico, dočim so njenega ljubčka Franca Schnürcha zaprli. Schnürch je živel z Dolačkovo več mesecev v konkubinatu. V poslednjem času pa je postal nanjo ljubosumen, ker je imela razmerje tudi z drugimi moškimi. Te dni je prišlo med obema do prepira in od prepira do ruvanja. Schnürch je natepel Dolačkovo tako, da je morala leči v posteljo. Komaj je zapustila posteljo, je zbežala od Schnürcha k neki svoji prijateljici. Predvčerajšnjem pa je Schnürch izvedel za stanovanje svoje ljubice in se je napotil tja oborožen z ostrim nožem. Komaj je vstopil v stanovanje Dolačkove, se je vrغل nanjo in jo je večkrat sunil z nožem v obraz in v prsa. Dolačkovi se je posrečilo med ruvanjem s Schnürchom iztrgati temu iz rok nož, katerega je nato zalučila skozi okno na dvorišče. Nato je zbežala na policijsko stražnico. Schnürch je priznal svoje surove dejanje in je tudi povedal, da se je hotel utopiti. Bojevitiga ljubimca so izročili okrajnemu sodišču.

Življenje za klobuk. V Bohuminu je zapustil dne 18. decembra preteklega leta slaščičarski pomočnik Franc Steiner, sin oskrbnika tamšnjega mestnega policijskega urada, domačo hišo in se ni več vrnil domov. Poizvedovali so po njem, toda vse iskanje je ostalo brez uspeha. Predvčerajšnjem pa so našli njegovo truplo v Odri. Po trditvi očitvecev se je utopil onega dne, ko je Steiner izginil, mlad mož v reki Odri. Veter mu je namreč odnesel klobuk v reko. Mladi mož se ni pomišljal in je skočil za njim, da bi ga dobil nazaj. Pri tem se je revež utopil. Mnenje, da je bil onaj mladi mož sin policijskega oskrbnika Steinerja, se je žalibog potrdilo.

»Sašenka... mrzlo je... za pri okno... Kaj delaš tam?... Mene je strah...«

III.

In celi dan potem je bila Saša tiha in molčeča in jasno je čutila v sebi prisotnost nečesa novega, kar je bilo njej popolnoma nedoumljivo, a tako veselo zanj, da ji je bilo celo tesno pri tem. Bilo je podobno čuvstvu, ako v sanjah začutiš sposobnost letati, a še ne letiš, in hočeš in se bojiš tega prekrasnega, novega, in ravno zaradi svoje popolne novosti groznega občutka, katerega pričakuješ že s prvim vzmahom kril. In navzlec temu strahu je bila Saša trdno prepričana, da se bo to zgodilo, brezpogojno zgodilo.

Vsa »hiša« z vsem, kar se je gibalo v njej in živelo, se je nekako odmeknila od nje nekam navzdol, postala ji tuja, in spočetka jo je gnala celo radovednost, opazovati to življenje, kakor da so se ji odprle nove, jasne oči. In zdaj je privikar v svojem življenju s popolno zavestjo razumela, kako ostudno in protinaravno je bilo vse to, kar se je godilo tu. Jansen in svetel dan je bil, a vsi so spal; vsi so sovražili drug drugega, gnajili se in se obkladali z najgršimi besedami. Skupaj so živeli, skupaj trpele, skupaj plesale; privabljale moške, izvabljale jim denar, nudile jim

M. ARCIBASEV:

Upor.

(Dalje.)

»Spominjam se,« je šepetala v temi Poljka, kakor da toži ne Saši, temveč nekemu drugemu, »kakšna sem bila na gimnaziji... tako čista... Grem po cesti in vsi se ozirajo name in se nasmihaajo... Sreča me mama: no, kaj je, hčerka moja?... To je vendar nekaj drugega...« se je nenadoma sunkoma, razgreto in žalostno prekinila, »in jaz nisem pri tem ničesar kriva.«

»A kdo je kriv?« je vprašala Saša in z nekakšnim drhtečim in otožnim pričakovanjem.

Poljka se je nenadoma zganila s celim telesom.

»Kdo?... Ali mar jaz vem!... Ničesar ne vem, ničesar ne razumem... A to morda vem, da jokam zdaj cele dni in noči... jokam, jokam...«

In Poljka je zajokala s tenkim, tihim, brezmejno onemoglim lokom. Zdelo se je, kakor da to ne joka človek, ampak da brenči muha.

»Žal mi je, žal, Sašenka,« je zašepetala zopet, dušeč se od solz, »še mi je žal, in tebe, in Ljubke... vseh...«

Utihišla je. Dolgo je bilo vse popolnoma tiho, kakor onemelo. Potem se je začelo, kako zavija veter po dimnikih. Tako, zastoka tiho, zaječi, pomolči in zopet zategne z dolgim, turobnim glasom: u-u-u... kakor da bolijo zobje.

»Jaz imam rada otroke,« je rekla nenadoma Poljka tiho in sramežljivo, »ah, če bi imela svojega otročička, ah, če bi... Moj Bog, kako bi ga ljubila!... Sa-ašenka!... je zaječala v nekakšem razgretim čuvstvu obupa.

Saši je bilo, kot da jo zbada ta razpaljeni šepet kakor ostra igla, in postalo ji je neznosno. Zahotelo se ji je, da bi zavpila, zakričala karkoli. »Kaj smo me tukaj!... Tako... kakor pedal, ni nič več! Živimo, dokler ne segnjemo... A drugi živijo... radujejo se po svetu... Jaz sem na gimnaziji vedno čitala knjige... zdaj ne berem, pozabila sem... da, in čemu bi brala!... A takrat se mi je zdelo, da vse to še jaz sama preživim... kakor da je v mojih prsih nekaj velikega... kakor da preživim jaz še vso srečo, kar je na zemlji, da bode vse moje... vse življenje, in ljudje vsi moji, in jaz za vse ljudi... in... in ne morem tega izraziti... Sa-ašenka...«

»Kako bo to?« je nenadoma vprašala Saša s slabotnim zamolklim glasom.

Poljka je umolknila tako nepričakovano, da se je Saša zazdelo, zdaj je tiha.

»Jaz bi... ušla...« je zašepetala Poljka in Saša je zaslišala njen izgubljeni, plahi glas.

Saša je prisluškovala njegovemu pridruženemu tonu in nenadoma se je začutila večjo in močnejšo v primeri s suhotno, slabo Poljko, ki je mogla samo jokati in tožiti. Obenem je skoro začutila vso mogočno krasoto svojega mladega, krepkega telesa; zganila je roke in noge in izpregovorila glasno, skoro preteče:

»In tudi uideva... kaj!«

V sobi se je že pričelo svetliti. Ko je Saša okrenila glavo, je zapazila zraven sebe nejasne obrise belega, majhnega telesa in tik ob obrazu velike, preplašene oči, svetleče se slabo iz teme.

Poljka je molčala.

»No?« je z rahlo ogorčenostjo skoro kriknila Saša.

»Kam?« je plaho, komaj slišno izpregovorila Poljka. »Kam pa naj grem sedaj?«

Za trenotek je nekaj svetlega, božajočega zasijalo pred Sašo; že prihodnji hip je otemnelo in pričelo brezmočno toniti v motni megli. Z rokami je stisnila odejo in vzkrinkala besno s skoro fizičnim naporom:

»To bodeva že tam videli... Huje ne bo! Samo da bi enkrat ušli!...«

In skočila je z obema vročima nogama na mrzla tla, čuteč jasno, z ledeno grozo, da jo bo mrtva Ljubka vsak čas zgrabila iz temne, brezdanje teme pod posteljo za noge in jo potegnila nekam v grozo in praznoto. A Saša je zmagala slabost, stekla z bosimi nogami do okna, udarila obenj, odprla ga in se nagnila daleč ven nad brezbarvno, mrzlo praznoto ter zastrmela dol na temno dvorišče, ki je ležalo spodaj kakor brezdani vodnjak. Veter se je zaletel vanjo, napolnil jej srajco s svežim zrakom in ledeno polzel po životu. Na lase je takoj pričel zvrha od nekega mehko in previdno padati sneg; navzdol in navzgor je bilo vse pusto, sivo in molčeče, vonjalo je po vlažnosti in hladu. Saša je tiščala v prsih, in ji stiskalo glavo; krčevito je zgrabila lonec s cveticami, napela vse sile v strašni, neutešni besnosti in sovraštvu in ga zalučila v temno praznoto pod oknom. Zamolkel, tezek udar je jeknil od tal;

»A-ah!...«

»Uidem!...« je zašepetala Saša in stisnila zobe, da so jo zabolele čeljusti.

Na postelji je tiho in brezmočno vzdrgotala mala Poljka.

Nepošten komptarist. Na Dunaju so aretirali 21letnega komptarista Franca Fabijana, ki je poneveril firmi Egerman in drugovi v Podmoku, kjer je bil uslužben, 800 K. Fabijana so izročili sodišču.

Sanje kot detektiv. Pred kratkim je neznani tat ukradel fotografu Francu Bogdanu iz Kezdy-Vasarehlyja več stvari. Tatu pa niso mogli priti na noben način na sled. Te dni pa se je sanjalo fotografu, da je prišel k njemu pekovski pomočnik Peter Ince, ki mu je razodel, da je on ukradel one predmete. Bogdan je drugi dan to naznanil policiji in policija je poklicala pomočnika Inceja na odgovor. Ince je res priznal, da je on ukradel Bogdanu one stvari...

Težek zločin petnajstletnega dečka. V Steinachu je vzel te dni 15letni krojaški učenec Juglunc svojemu mojstru za njegove odsotnosti 100 mark. Mojstrova žena je o tem zvedela in fant jo je hotel ponoči, ko je spala umoriti. Prišel je v njeno spalnico z odprtim nožem in je sunil z njim spečo ženo. Ranil jo je smrtonosno, kakor tudi njeno hčer, ki je prihitela materi na pomoč. Mladega morilca so izročili sodišču.

Trobenčar in bobnar. Na železniško postajo v Novem Mestu nad Vagom sta prišla pred kratkim dva rezervista, ki sta bila poklicana v vojske. Bila sta precej dobre volje; sprehajala sta se po peronu, pela sta in med drugim tudi zakričala: Midva ne bodeva streljala na Srbe! To je zaslislal eden izmed železničnih uslužbencev in je oba rezervista opozril, naj bodeva tiho, drugače bo to naznanil orožnikom. Eden izmed rezervistov pa mu je nekaj osorno odgovoril; uslužbenec je šel ušeljen k načelniku postaje, ki je telefonično poklical orožnike. Ti so prišli in preiskava se je pričela. Orožniki so oba rezervista vprašali, kam sta poklicana in slednjé tudi, če je resnica, da sta tako kričala. »Da, to je res! Rekla sva to in še sedaj trdimo, da ne bova streljala na Srbe!« Orožnike je ta predznost presenetila; napravili so protokol in zahtevali, naj ga rezervista podpisata. Eden izmed rezervistov pa je orožnikom povedal: »Protokol je v redu. Rekla sva, da ne bova streljala na Srbe — ampak tja morate še pripisati, da sem jaz trobenčar in tukaj moj tovariš bobnar. Potem bova to podpisala...« Vlak ni mogel dolgo čakati, zato so oba rezervista spustili da bi prišla o pravem času k svojemu polku.

Pozabil je, da je oženjen. Na Francoskem se je oženil pred nekaj leti 50leten imovit posestnik z mlado vdovo in je živel z njo od onega časa v srečnem in mirnem času. Nekega večera pa je prišla v njegovo stanovanje stara sivolasa gospa. Služkinja jo je vprašala, koga naj naznani. Gospa je rekla: »Sem gospa X.« in je imenovala posestnikovo ime. Služkinja pa je že vedela, da je mati njenega gospodarja že davno umrla, vendar stara gospa je povedala naravnost: »Saj nisem mati gospoda X., njegova žena sem.« In kar je povedala stara gospa, je bila resnica. Gospod X. se je oženil z njo pred 27. leti, ampak kmalu po poroki se je ločil od nje in je polnoma pozabil, da je oženjen in se ni spomnil na to okoliščino pri svoji poroki. Posestnik, ki je bil sedaj tožen zaradi bigamije, je prosil sodnika, naj bi mu pustili njegovo mlajšo ženo, ker bi bila njegova prva žena čisto lahko njegova mati. Toda gospod sodnik ni kar tako ustregel njegovi želji in ni mogel razumeti, kako se more kar tako po-

zabiti na svojo prvo ženo. Razsodba, katero izmed obeh žen bo posestnik dobil, se bo izvršila pri drugem zasedanju.

Kolera v Odesi. Na parniku »Carica«, ki se je vrnil z mohamedanskimi potniki iz Dzeddy, je bilo pri sedmih mornarjih konstatirana gastroenterična bolezen. Že na potu so zboleli nekateri izmed potnikov na parniku na kolero. Parnik je bil izoliran.

Dinamični atentat na neorganizirane delavce. Predsednika Zveze železniških delavcev v Indianapolisu Ryana, ki je bil v procesu dinamičnih atentatov spoznan za krivega, je sedaj obsodilo na sedem let ječe.

Robinzonijada v Tihem oceanu. Osební parnik »Salazie«, ki se je pred nekaj dnevi razdrobil v Indijskem oceanu, je doživel usodo, podobno usodi Robinzonovi. Parnik je zagnal val na koralni otok in šest rešilnih čolnov, ki mu je prišlo na pomoč, se je potopilo. Na otoku je izstopilo iz ladije 149 oseb, ki so čakali na slučajno pomoč. Otok je bil neobljuden in mornarji ni preostajalo drugega, kot napraviti si provizorično stanovanje pod širnim nebom in na pedi zemlje sredi prostora morja. Zanimivo pri tem je bilo, da se je teh 149 oseb, ki so se rešile na koralni otok, razdelilo na razne kaste in da niti skupna usoda ni poravnala med njimi družabnih razlik. Čez dva dni nato se je nekemu mornarju posrečilo priti na breg, od koder je zagledal rešilno ladijo. Če pomislimo, da bi bili ljudje, ki so se rešili na samotni otok prisiljeni, ostati dalje časa na otoku in če abstrahiramo seveda vse njih gmotne potrebe, kako družbo ali kako združenje bi neki napravili?

Telovadno društvo »Sokol« v Logatcu naznanja, da se vrši v nedeljo dne 12. prosinca t. l. v gostilni Ivana Riharja v Gorenjem Logatcu redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Začetek ob 3. uri popoldne. Prijatelji društva dobrodošli.

Iz koroškega vilajeta. C. M. podružnica v Borovljah je pravočasno javila okrajnemu glavarstvu veselico s predavanjem in tamburaškim koncertom. Zvečer pred veselico pa je okrajno glavarstvo prepovedalo pobirati vstopnino ter odredilo, da smejo govorniki in tamburaši poslušati le člani podružnice. Ali se je kaj takega že zgodilo v turških sandžakih?

Dobro znamenje za narodno probujo na Koroškem je vsekakor dejstvo, da se je vršila na Koroškem v novem letu prva veselica v prid C. M. družbi. Veselico je priredila novega leta popoldne borovljaska C. M. podružnica, in sicer prvič sredi trga pri Kleingeggerju. Veselica je bila jako zabavna in dobro obiskana. Govorili so potovalni učitelji Ante Beg, g. Stuhec iz Celovca in g. Turk iz Borovelj. Tamburaši so uprav vzorno igrali. Duša podružničnega gibanja je g. Jos. Urek, vodja ondotnega konz. društva. Na njegov predlog je borovljaska podružnica sklenila, da hoče letos spraviti za glavno družbo toliko dohodkov, kolikor so jih dale lani vse koroške podružnice skupno. Živeli zavedni Borovčiči!

Ljubljana.

— **Občinski svet ljubljanski** bo imel v torek, dne 7. januarja t. l. ob šestih zvečer v mestni dvorani redno sejo. Dnevni red: A. Javne seje:

umaknile nekoliko vstran, so puščale za seboj široke in tako gladke sledove, da je bilo prijetno gledati nanje. Bilo je svetlo in tiho, a vrhutega mirno in prijetno. Na belem snegu se je videlo vse čudovito natančno in čisto in lepo, kakor drage igrače. Po tlaku na nasprotni strani je šel mimo študent, majhen človek s svetlimi lasmi; veselo je gledal na nekoga in se nasmihal. In daš Saša ni videla, niti komu, niti čemu se smejala, ji je vendar postalo tako veselo in lahko. In ko je gledala nanj, se je pojavilo naposled v njeni duši močno, globoko in zaupljivo čuvstvo, ki jo je opiralo, da ni zabrodila v obup in besnost: spomnila se je »znanega« študenta in radostno pomislila, da ji bo gotovo vse potrebno ukrenil. In takoj se ji je pričelo zdeti, da je najpoglavnejše v tej zadevi že izvršeno, in ona kakor da se je že odločila od te hiše. Nekega teška, grda vez je bila pretrgana, in vsled tega je hiša postala zanj še temnejša in pusteljša, a ona sama — njej sami je postalo svetlejša in lažje. Njena duša se je napolnila s čisto in radostno svetlobo, ki je bila razlita po snegu, po ulicah, po strehah, po belem nebu in po ljudeh.

Ko je prišel večer, se je morala siliti na vso moč, z največjo težavo, da je delala vse tako, kakor drugekrat, da si le z zoprnim in bolestim nedoumevanjem.

I. Naznanila predsedstva. II. Odobrenje zapisnika zadnje seje. III. Personalnega in pravnega odseka poročila: 1. o dopisu mestnega magistrata glede ustanovnega pisma za ustanovo za obubožane obrtnike. 2. o delu deželnega odbora glede prodajalnih prostorov prodajalcev zelja Kačarja in Marenke. IV. Finančnega odseka poročilo o dopisu c. kr. priv. južne železnice glede soudeležbe mestne občine pri letošnji razstavi »Adria« na Dunaju. V. Stavnega odseka poročila: 1. o ponudbah za dimnikarska dela v mestnih poslopjih za leta 1913, 1914 in 1915; 2. o dopisu mestnega magistrata glede končne kolavdacije razširjevalnih stavb pri mestni infanterijski vojašnici; 3. o dopisu mestnega »Rudolfina« glede prepusitve arheoloških izkopnin na mestnem ozemlju; 4. o ponudbi stavbenika F. Sogla glede ureditve ceste v Rožno dolino; 5. o poročilu mestnega stavbnega urada glede razširjenja Strelške ulice ob »Ljudskem domu«; 6. o samostalnem predlogu obč. svet. Staudacherja glede delnega tlakovanja Gradišča; 7. o samostalnem predlogu obč. svetnika T. Novaka glede ureditve poti na Rakovo jelšo. VI. Solskega odseka poročilo glede določitve kuratorija za novo ustanovljeno dnevno zavetišče za dečke Na prulah. VII. Obrtnega odseka poročilo o razpisu c. kr. deželne vlade glede določitve delavnega časa ter zapiranja prodajalnic v ozemlju mesta Ljubljane. VIII. Odseka za službene pragmatike poročilo o načrtu nove službene pragmatike za magistratne uradnike. B. Tajne seje: I. Naznanila predsedstva. II. Odobrenje zapisnika zadnje seje. III. Personalnega in pravnega odseka poročila: 1. o prošnjah za razpisano službo mestnega arhivarja; 2. o prošnji nekega začasnega mestnega uslužbenca za adjutanta. IV. Direktorija mestne zastavljavnice poročilo o prošnjah za razpisano službo cenilca dragocenosti in efektov pri mestni zastavljavnici. V. Direktorija mestnega užitniškega zakupa poročila: 1. o proračunu mestnega užitniškega zakupa za leto 1913; 2. o samostalnem predlogu obč. svet. Zajca glede starostnega zavarovanja uslužbencev mestnega užitniškega zakupa; 3. o prošnji nekega uslužbenca za starostno preskrbo. VI. Obrtnega odseka poročila o raznih prošnjah za obrtne koncesije.

— **»Značaj« Janko Nepomuk Jeglič.** Leta 1900 je služboval grabenški »poštenjak« kot nadučitelj na Rakeku. Nič mu niso prav zaupali ne klerikali, ne liberalci. Pri klerikalcih je bral »Slovenca« in zabavljaj na tihem na liberalce. V liberalni družbi se je pa hvalil, da je naročnik in so-trudnik »Slovenskega Naroda«. Zobjal je rad iz klerikalnih in liberalnih jasel. Pri deželnozbornih volitvah je bilo pa potreba pokazati barvo. Liberalna stranka je bila v večini in te se je Janko Nepomuk Jeglič ustrašil. Zato je podal v »Slov. Narod« z dne 11. decembra 1900 to-le izjavo: »Izjavljam, da nikakor ne simpatiziram s klerikalci ter bom kot odločen pristal narodno-napredne stranke volil kandidata, katere se priporoča. Sploh pa si štejem v dolžnost, delovati z vsemi močmi za uresničenje idej, katere goji napredno učiteljsvo slovensko. Na Rakeku, dne 9. dec. 1900. Janko Nepomuk Jeglič, nadučitelj.«

— **Iz gledališke pisarne.** Danes zvečer ima primadona gdčna. Lovczyńska dve vloži: Antonijo, s katero je dosegla na našem odru tako lep uspeh, ter Giulietto — oboje v poljskem jeziku »Naskok na mlin«.

Isti študent, na katerega je mislila popoldne, je prišel takoj ta večer, vesel in nekoliko pijan. Bil je lep in krepek fant, in je že izdaleč zagledal in spoznal Sašo. Ker mu je bila zadnji pot zelo povšeči, je takoj prišel k nji, razposajeno in veselo. Toda Saši je postalo topot tesno pred njim, bogvedizakaj; to je bilo morda zaradi tega, ker ga je hotela prositi nekaj, njega kot človeka, in je videla v njem človeka prvika od tega časa, kar je bila v tej hiši. Odkar se ji je zdel »človek« nekaj visokega in strašnega, daljni sodnik njeni duši. Ves večer je bila tako tiha in zmedena, da se je čutil celo on in jo je pričel med smehom in šalami pozivati.

In šele v svoji sobi, ko se je že razpravljala, mu je nenadoma, kakor da jo je nekaj dregnulo, povedala, da misli oditi odtod.

Študent se je spočetka začudil; zasmejal se in očitno ni verjel. Ko pa je pričela Saša potihem jokati z onemoglim, razžaljenim jekom, se je zmedel in se spomnil, da se sklada z njegovim pričanjem, da se ne čudi, temveč da verjame in se veseli. Tedaj je prišel v zadrego kakor deček, in je rekel s prisrčnim, celo nekoliko čez mero navdušenim glasom, kot da bolj misli kakor čuti, da je to dobro.

(Dalje.)

študirata ona in g. Harner v slovenski. Ljubke »Zimske pravljice« s petjem in plesom, ki se uprizore danes popoldne kot četrta mladinska predstava, bodo brez dvoma veseli naši malčki pa tudi odrasli.

— **Nesrečen talent.** V hiralnici leži težko bolan g. gimnazijski suplent Oskar Kamenšek. Polovica telesa je od kapi ohromela in tudi govoriti ne more. Kamenšek je bil nadarjen mladenič, ki se je kot akademik bavil tudi s pisateljevanjem. Vsled infekcije pa je kot suplent zbolel in leži zdaj že drugo leto brez upa na okrevanje.

— **Podporno in pravovarstveno društvo državnih uradnih slug, poduradnikov in pomoč. slug za Kranjsko** priredi v soboto dne 11. januarja 1913 ob 8. uri zvečer v vseh restavracijskih prostorih hotela Lloyd predpustno plesno veselico z malo vstopnino 60 vinarjev za osebo. Vabila se bodo začela z današnjim dnem razposiljati. Čisti dohodek pripade podpornemu skladu.

— **Mestna hranilnica ljubljanska.** Promet meseca decembra 1912: 1734 strank je uložilo 1.780.390 K 33 vin. 1640 strank je dvignilo 1.918.419 K 03 v. Stanje ulog 41.907.649 K 24 v. Število uloženih knjižic 28.674. V 4. četrtletju 1912 se je hipoteknih in ob činskih posojil izplačalo 289.700 K, vrnilo 350.685 K 05 vin. Stanje posojil 35.421.495 K 72 vin.

— **Opozarjamo na veliko predpustno veselico,** ki se vrši danes zvečer v gostilni »Leon«, Florijanska ulica 6. Igra priznana izborni ljubljanski sekstej.

— **Kinematograf »Ideal«.** Danes zadnji dan senzijske drame »Ženska brez srca«. Jutri sijajna francoska veseloigra »Dame iz Maxima« v treh delih.

Trst.

G. Dolenc namerava vreči postiljone na cesto. Nadomestiti jih hoče z Nemci, ki jih importira iz Koroške. Trst, dne 4. januarja 1913. Kakor znano, so dosegli postiljoni potom organizacije 10 K poviška. Obljubilo se jim je tudi, da se uredi delavni red, da ne bodo delali po 16 ur na dan, kakor do danes. Postiljoni so bili solidarni vsi — od prvega do zadnjega. Zato so imeli z gibanjem tudi uspehe. Zaraditega pa hoče g. Dolenc, ki se nahaja — kakor smo že poročali — v pogodbi s pošto direkcijsko — odpušiti sedanje postiljone in jih nadomestiti z drugimi. Na ta način bi on rad razdrobil solidarnost, ki vlada sedaj med njimi. Do danes je dobil 18 novih in jutri jih dobi — kakor smo informirani — še 22, in sicer Nemecev iz Koroškega. Jutri se poda k ravnateljstvu dr. Kisovec, da se o stvari natančno informira. Kakor pripovedujejo, se je ravnatelj Ozioni izrazil, da bodo vsi postiljoni odpuščeni — tudi oni, ki so že čez 30 let uslužbeni, ki garajo in nabirajo denar za g. Dolenca že čez 30 let. Dolenc se te dni sam vozi naokrog in nabira nove uslužbence, tako pameten pa je še, da jih je šel iskat na Koroško in da zbira najneumnejše ljudi naokrog, misleč, da bo delal z njimi, kar bo hotel. Nemece importira sem v Trst. Kaj ni zadosti slovenskih delavcev brezposelnih? Če bi jih v resnici rabili, bi se moral obrniti na njih. Toda Dolenc zna, da slovenski delavci ne marajo krumiriti in škodovati slovenskim postiljonom, zato je šel po Nemce. Lumparija. In kakor se sliši, se umešava že zopet dr. Pretner v te zadeve, ki ga pravzaprav nič ne briga. Državni poslanec dr. Rybář bo tozadevno interveniral na pristojnem mestu. Slovensko delavstvo v Trstu pa pozivljamo, da stoji pripravljen, kajti treba bo udariti odločno. Delavci vseh strok! Kadar Vas pokliče Nar. del. organizacija, takrat — po koncu! Dolenca pa pošto direkcijsko pa opozarjamo, da se zna pripetiti, da nastane iz tega velikanski polom. Slovensko delavstvo se ne bo pustilo teptati, ampak bo nastopalo solidarno. In kakor se je demonstriralo pred meseci pred tovarno »Linoleum«, ker so odpustili dva slov. delavca zaradi organizacije, tako in še bolj se bo demonstriralo pred ravnateljstvom v Rojani, ki namerava pograti na cesto vse postiljone. V boj bo šlo slov. delavstvo, v boj do skrajnosti in če tudi pride do krvoprelitja. Naj teče kri in kar hoče, tako se ne sme postopati — to povemo in to naj si zapomnijo oni falotariji, ki mislijo, da se dela s slovenskimi delavci kar se hoče. V boj proti tolpi, v boj proti zatiralcem, kajti ne pustimo več, da postopajo z nami, kakor s črno živino!

Slovensko gledališče v Trstu. Danes, v ponedeljek, popoldne opere »Jesenski manevri«, zvečer pa komedija »Namišljen bolnik«. Dne 12. t. m. nastopi v operi »Nikola Šubić Zrinski« kot gost g. Vušković iz zagrebškega gledališča.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Mirovna konferenca. Skrajno kritična situacija. Vojna skoro neizogibna.

MIROVNA KONFERENCA.

London, 5. januarja. Na zadnji seji mirovne konference se je razpravljalo samo o turških protipredlogih. Turki so izjavili, da so pripravljeni odstopiti Bolgarski oni del teritorija, katerega omejuje reka Arda in sega do luke Lagos na Egejskem morju. Meja pa se mora urediti tako, da ostane Drinopolje v turških rokah. Turki so dalje tudi izjavili, da so pripravljeni odstopiti Kreto, ako zavezniki ne dode nobenega drugega egejskega otoka. Ti pogoji so bili izročeni pismenim potom. Na turško noto so dali zavezniki odgovor, v katerem izražajo svoje obžalovanje, ker se Turki premalo ozirajo na rezultat vojne in zaveznike s tem takorekoč silijo, da nadaljujejo vojno. Vendar pa so balkanski delegati svojo dobro voljo pokazali s tem, da zahtevajo do ponedeljka ob četrti uri popoldne jasen odgovor na sledeče točke: 1. Hoče li Turčija odstopiti zaveznikom vse parvice do Krete. 2. Odstop Egejskih otokov. 3. Turki naj predložijo omejitev Tracije, po kateri pripade Drinopolje zaveznikom. Ako Turki s tem ne bodo zadovoljni, se bodo pogajanja na mestu prekinila.

London, 5. januarja. Kakor poroča »Reuter Bureau«, je turški delegat Rešid paša v zadnjem trenutku zaprosil, naj se današnja seja odgodi in preloži na ponedeljek ob četrti uri popoldne, da dode turški delegati lahko nove instrukcije iz Carigrada.

London, 5. januarja. Delegati balkanske zveze so uradno izjavili »Reuter Bureau«, da so pripravljeno takoj prekiniti pogajanja, ako Turki ne odnehajo. Ako turški predlogi ne bodo odgovarjali zahtevam balkanske zveze, potem se bo štiri dni pozneje nadaljevala vojna.

Carigrad, 5. januarja. Ministrski svet, ki je razpravljal o ultimatu balkanske zveze, je trajal od desete ure zjutraj do pol petih popoldne. Seja je bila nenavadno živahna. Ministrski svet se deli sedaj v dve skupini: prva z velikim vezirjem na čelu je za nadaljevanje mirovnih pogajanj, druga, ki obstoji iz mornariškega ministra, finančnega ministra in državnega podtajnika velikega vezirata pa se bavi z vprašanjem akcije turškega brodomarja. Seji so prisostvovali tudi založniki mornarice. Ob četrti uri popoldne je zunanji minister londonskim delegatom brzojavil nove instrukcije, po katerih Turčija zahteva zase tako Egejske otoke, kakor Drinopoljski vilajet. Splošno se domneva, da pomeni sklep ministrskega sveta prekinjenje mirovnih pogajanj, vendar pa se bo ministrski svet sestal še k eni seji, da izve odgovor balkanskih delegatov.

Carigrad, 5. januarja. Ministrski svet je sklenil vztrajati na svojih dosedanjih zahtevah glede Egejskih otokov in Drinopolja. Nadaljevanje vojne je skoro gotova stvar.

Carigrad, 5. januarja. Porta je odposlala na vse svoje evropske poslanike spomenico na dotične vlade. V svoji spomenici izjavlja turška vlada, da je pokazala svojo dobro voljo, da hoče mir. Žrtvovala je vse kar more. Da dokazuje svojo miroljubnost, je odstopila balkanski zvezi vse ozemlje zapadno od Drinopolja, vendar pa z vso odločnostjo zahteva zase Drinopolje, ki je neobhodno potrebno za obrambo Turčije. Tudi glede Egejskih otokov ne more odnehati, četudi je šla tako daleč, da je otok Kreto brezpogojno prepustila albanški zvezi. V očigled vsem tem dejstvom, izjavlja spomenica, je Porta trdno prepričana, da bodo evropske države znale vpoštevat položaj Turčije in tudi varovati njen ugled in njeno čast.

Carigrad, 5. januarja. Iz dobro informiranih krogov se poroča, da hoče Turčija odločno vztrajati pri svojem stališču glede Drinopolja. Kar se tiče Egejskih otokov, je pripravljena do gotovih koncesij Grški. Celokupno turško časopisje naglašja, da Turčija ne more dalje, kot je šla.

Carigrad, 5. januarja. V vojaških krogih se zadržuje, da bo vojna na novo izbruhnila dne 10. januarja. London, 5. januarja. Tukajšnji diplomati računajo z vso gotovostjo, da se bodo jutri pogajanja razbila, vendar pa so mnenja, da niti balkanska zveza, niti Turčija ne bosta pri Čataldži pričela z ofenzivo. Ta položaj bo trajal toliko časa, dokler ne bodo vevlasti nastopile s svojimi posredovanjem. Gospodarski

Kupujte in naročajte „DAN“!

položaj obeh strank je danes tak, da neobhodno potrebujeta mir za razvoj.

SRBIJA IN AVSTRIJA.

Belgrad, 5. januarja. Vladni organ »Samouprava« prinaša obširno poročilo o stališču Srbije napram zahtevam Avstrije glede omejitve nove Albanije. — List našteva vse točke, v katerih je pokazala Srbija svojo miroljubnost in popustljivost, posebno pri vprašanju srbskega pristanišča ob Jadranskem morju in vprašanju Albanije. V očigled temu Srbija od svojih minimalnih interesov zahtev pod nobenim pogojem ne more odstopiti in upa, da bo tudi Avstrija pokazala svojo popustljivost. Srbija ne more pripustiti, da bi bili tisoči in tisoči osvobojenih Srbov zopet na milost in nemilost izročeni divjim Albancem in zahteva, da se Bitolj, Veles in Skoplje priključijo Srbiji.

BITKA PRED DARDANELAMI.

Atene, 5. januarja. Uradni komunikacije mornariškega ministrstva prinaša sledeče podrobnosti o včerajšnji bitki med grškim in turškim brodom pred Dardanelami: Grški torpedni rušilci, ki so križarili pred Dardanelami, so ob pol 8 zjutraj naznanili prihod dveh turških križark, za katerimi je sledilo šest torpednih rušilcev. V trenutku je prišlo grško brodovje turškemu nasproti. Ob četrta na 11 dopoldne je turška križarka »Mehidie« brodovje, ki je bilo pod zaščito trdnjaviških topov, poslala na stran, sama pa je odplula proti Tenedosu in izstrelila več strel na dva grška torpedna rušilca. Ta dva sta na ogenj takoj odgovorila. Ko je sovražnik zapazil da se bližajo še druge grške ladje, se je umaknil nazaj v Dardanele. O pol dvanajstih sta turški križarki »Mehidie« in »Hamidie« zopet prispela pred Tenedos in pol ure streljala na grške torpedovke. Ko so Turki zopet zapazili grško brodovje, so se takoj umaknili v ožino.

PRED SKADROM.

Cetinje, 5. januarja. »Cetinjski Vjestnik« poroča, da so vsa poročila, po katerih bi imeli Črnogorci v zadnjih bojih s skadersko posadko znatne izgube in izgubili celo dva topa, popolnoma izmišljene. Zadnje dni sploh pred Skadrom ni prišlo do nikakih večjih bojov.

GRŠKO-TURŠKA VOJNA.

Atene, 5. januarja. Vojno ministstvo prinaša sledečo brzojavko generala Zapuntakisa: V soteski Fuad se nahajajočo grško baterijo so Turki včeraj z vso silo obstreljevali in zaeno napadli tudi grške pozicije pri Bizani. Grki so stopili v ofenzivo in pognali Turke v divji beg.

GRŠKA UPRAVA NA CHIOSU.

Atene, 5. junija. Iz Chiosa se poroča, da se je včeraj vršila slovesna instalacija grških upravnih oblasti. Turški podaniki so izjavili svojo pokorščino in udanost. Na otoku vlada popoln mir.

TURŠKO VOJNO BRODOVJE.

Carigrad, 5. januarja. Reparatura turške križarke »Hamidie«, katero so bolgarske torpedovke precej močno

poškodovale, je sedaj končana. Križarka je zopet sposobna za boj in se bo udeleževala turške akcije proti grškemu brodovju.

NEZGODA GRŠKE JADRENICE.

Atene, 5. januarja. Grška jadrenica »Dicerotis« je pred Smirno zadela na turško mine in se potopila.

AVSTRIJA IN RUSIJA.

Pariz, 5. januarja. »Temps« poroča iz Petrograda: Vsled pogajanj med Avstrijo in Rusijo glede demobilizacije presoajo v ruskih vladnih krogih situacijo kot precej ugodno in to tembolj, ker so Rusi prišli do prepričanja, da hoče Avstrija vzdržati mobilizacijo samo z ozirom na predstojen nadaljevanje vojne.

DEMISIJA PORTUGALSKEGA MINISTRskega PREDSEDNIKA.

Lizbona, 5. januarja. Ministrski predsednik je podal včeraj svojo demisijo. Predsednik republike de Aripaga je poveril sestavo novega kabineta predsedniku republikanske stranke de Almeida.

VPRAŠANJE NASLEDNISTVA KIDERLENA WAECHTERJA.

Frankfurt, 5. januarja. »Frankfurter Zeitung« poroča, da pri vprašanju nasledništva Kiderlena-Waechterja še ni padla nobena odločitev. Jagow in Zimmermann sta izročila nekatere pomisleke, ime katerega tretjega kandidata pa se dosedaj še ni imenovalo.

SUFRAGETKA — KANDIDATINJA ZA PREDSEDNIŠKO MESTO FRANCIJE.

Pariz, 5. januarja. Znana francoska sufragetka Marija Denizard je priobčila izjavo, v kateri izjavlja, da mora v interesu ženskega stanu odločno vztrajati pri svoji kandidaturi za predsedniško mesto francoske republike.

NOVI MILIJONI ZA MORNARICO.

Dunaj, 5. januarja. Iz dobro informiranih krogov se poroča, da na včerajšnji seji ministrskega sveta glede zahtev admirala Montecuccolija še ni padla nobena odločitev. Grof Montecuccoli odide ta teden v Pulj v svrhu nadziranja vojne mornarice.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.
Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Izjava.

Ker se trosijo po mestu lažnjive vesti, da nisem jaz, kakor moj sin izučen zlatarskega obrta, izjavljam, da sva oba postavno izučena zlatarske obrti ter poudarjam, da je sedaj moja trgovina najstarejša na Kranjskem v zlatarski stroki.

Kdor se pa za naju toliko zanima, naj se prepriča pri kovinski zadrugi, na magistratu ali si pa pri nama lahko ogleda učna spričevala. Proti vsakomur, ki bi raztrgal take laži še nadalje, postopala bo deva sodnim potom.

Ljubljana, dne 4. januarja 1913.

Lud. Černe st.

Lud. Černe ml.

Tržaške Slovence

opozarjamo, da se prodaja v Trstu dnevnik »DAN« v sledečih toba-karnah:

ZELEZNIK, Sv. Ivan.
TROGAR, ulica Giulia.
BONORA, ulica Stadion.
TREVISAN, ulica Fontana.
STANIČ, ulica Molinipiccolo.
SEKOVAR, ulica Kaserna.
BAJIC, ulica Gopa.
LAVRENCIČ, trg Kaserna.
MOZE, ulica Miramar.
HREŠČAK, ulica Belvedere.
ARTOS, ulica Belvedere.
KICHEL, Rojan.
GERŽINA, Rojan.
VIVODA, Rojan.
BENUSI, Greta.
HRAST, ulica Poste.
BILLAN, ulica Cavana.
RAUNACHER, ulica Campo Marzio.
RAUTINGER, ulica Riva Grumula.
PIPAN, ulica Ponte dela Fabra.
BEVK, trg Goldoni.
SCHERMIN, ulica Bariera.
PELISAN, ulica Bariera.
BEDENJ, ulica Madonina.
BELLO, ulica V. Bernini.
GRAMATICOPULO, trg Bariera.
PAPIČ, ulica Sete Fontane.
MURARO, ulica Sete Fontane.
BRUNA, ulica Rivo.
RONČELJ, ulica S. Marco.
SEGULIN, ulica Industria.
ZIDAR, Ročol.
SCHIMPF, državni kolodvor.

Gostilna pri „Leonu“

Florjanska ulica šte. 6.

Danes, 6. januarja t. l.

domača veselica

z godbo.

Začetek ob 7. Začetek ob 7.

Za obilen obisk se priporočata

Leon in Fani Pogačnik.

! Pozor trgovci !

Od danes naprej se prodaja galanterijsko blago in pletenine iz konkurzne mase Ludovika Dolencea,

: v Prešernovi ulici :

ped tovarniško ceno.

Posljite naročnino, ako je še niste!

Slovenci! Spominjajte se naše prekoristne Ciril in Metodove šolske družbe!

FR. P. ZAJEC

Ljubljana, Stari trg št. 9

priporoča kot prvi slovenski izprašani in oblatveno koncesijonirani optik in strokovnjak svoj

optični zavod.

Daljnogled, toplomer, in zračomer vseh vist.
Očala, ščipalniki natančno po zdravniškem receptu.
Cenike pošiljam na zahtevo zaštonj in pošline prosto.

Vsak dan sveži pustni

krofi

Jakob Zalaznik,

slasčičarna, kavarna in pekarna,

:: Stari trg šte. 21. ::

JULIJA ŠTOR — Ljubljana —

Prešernova ulica šte. 5.

največja zaloga moških, damskih in otroških čevljev, čevljev za lawn-tennis in pristnih goissserskih gorskih čevljev.

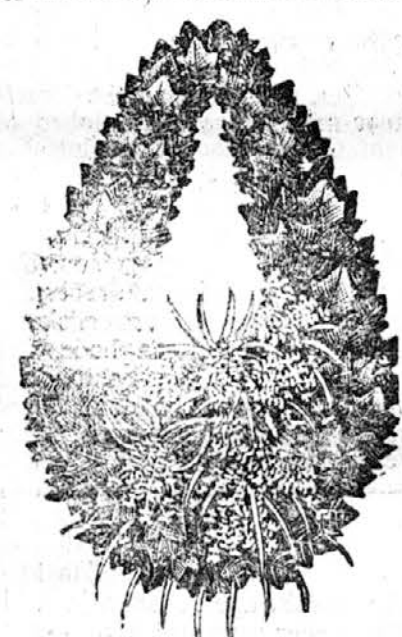
Elegantna in jako skrbna izvršitev po vseh cenah.

Radi inventure

prodajam vso zimsko zalogo kostumov, mantijev, paletojev, jopic, bluz, raglanov, oblek, klobukov in vse drugo blago 50% pod lastno ceno.

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Ustanovljeno leta 1900.

Odlikovana:

Pariz 1905 I.

London 1905.

V zalogi je vedno do 500 kosov od 2 do 60 K komad, tako da si vsakdo lahko izbere. — Ob nedeljah se dobivajo venci v isti hiši v I. nadstropju.

Slavn. občinstvu v mestu in na deželi vljudno priporočam

največjo zalogo krasnih nagrobnih vencev in trakov z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno. Cene brez konkurence.

FR. IGLIČ, Ljubljana, Mestni trg št. 11-12.

Učiteljska tiskarna

: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6 :

se priporoča slavnemu občinstvu za izvršitev vsakovrstnih tiskovin. Vsled najmodernejše uredbe izvršuje naročila najokusnejše in v najkrajšem času. — V zalogi in razprodaji ima najnovejše izborne mladinske spise, kakor tudi vse šolske, županijske in druge tiskovine.

Litografija. Cene najnižje! Notni stavek.